

KARAR ALMA SÜRECİNDE MUHASEBE BİLGİ SİSTEMİNİN ROLÜ: KARS İLİNDE BİR UYGULAMA

Alper Tazegül
Dr. Öğr. Üyesi, Kafkas Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
İşletme Bölümü, e-mail:
alper.tazegul2004@gmail.com
ORCID: 0000-0001-8658-3814

DOI : 10.47358/sentez.2020.7
Makale Türü: Araştırma
Gönderim Tarihi: 23/10/2020
Kabul Tarihi: 02/12/2020

Bu makaleye atıfta bulunmak için:
Tazegül, A. (2020). Karar Alma
Sürecinde Muhasebe Bilgi
Sisteminin Rolü: Kars İlinde Bir
Uygulama. ETÜ Sentez İktisadi ve
İdari Bilimler Dergisi. Sayı: 2, 1-20.

✓ iThenticate®

Öz: Sayısal çağ olarak ifade edilen günümüz dünyasında, işletmelerin bu dönemin teknolojik gelişmelerinden/dönüşümlerinden bağımsız olması düşünülemez. Bu dönüşüm işletmelerin bilgi sistemlerini muhasebe bilgi sistemi gibi alt sistemlerle senkronize bir şekilde yapılandırmasını zorunlu kılmaktadır. Özellikle işletme karar alma süreçlerinde bu alt sistemlerden elde edilen veriler oldukça önemli bir yer tutmaktadır. Her biri ayrı bir öneme sahip olan bu alt sistemlerden bir tanesi olan muhasebe bilgi sistemi, özellikle finansal içerikli olguların işletme süreçlerindeki ağırlığı dikkate alındığında öne çıkan bir sistemdir. Çünkü muhasebe bilgi sistemi sadece verilerin kaydedilmesi, sınıflandırılması, saklanması ve korunması ile değil aynı zamanda bu verilerin yorumlanması ve karar alma süreçlerinde kullanılacak analizlerin de gerçekleştirilmesini sağlamaktadır. Bu çalışmada da yönetim bilgi sistemleri içerisindeki yeri vazgeçilmez olan muhasebe bilgi sisteminin karar alma süreçlerindeki rolü Kars ilinde uygulanan bir anket ile değerlendirilmiştir. Çalışma sonucuna göre muhasebe bilgi sistemlerinin, özellikle az sayıda çalışan olan işletmelerde temel işlevinin, vergisel yükümlülükleri yerine getirmek olarak algılandığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yönetim Bilgi Sistemi, Muhasebe Bilgi Sistemi, Karar Alma Süreci

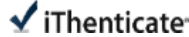
Jel Kodları: M40, M41, M49.

THE ROLE OF THE ACCOUNTING INFORMATION SYSTEM IN THE DECISION-MAKING PROCESS: AN APPLICATION IN KARS PROVINCE

Alper Tazegul
Asis. Prof., Kafkas University,
Faculty of Economics and
Administrative, Department of
Business,
alper.tazegul2004@gmail.com
ORCID: 0000-0001-8658-3814

DOI : 10.47358/sentez.2020.7
Article Type : Research
Application Date: 10/23/2020
Admission Date: 12/02/2020

To cite this article:
Tazegul, A. (2020). The Role Of
The Accounting Information
System In The Decision-Making
Process: An Application In Kars
Province. ETU Synthesis Journal
of Economic and Administrative
Sciences. Issue: 2, 1-20.

This article was checked by

Abstract: In today's world, which is defined as the digital age, it is unthinkable for businesses to be independent from the technological developments/transformations of this period. This transformation requires businesses to configure their information systems synchronously with sub-systems such as accounting information system. The data obtained from these subsystems has an important place especially decision-making process in business. Accounting information system, which is one of these sub-systems, having a distinct importance, is a system that stands out, especially considering the weight of financial contents in business processes. Because the accounting information system not only provides the recording, classification, storage and protection of data, but also the interpretation of these data and the analysis to be used in the decision-making process. In this study, the role of the accounting information system, which has an indispensable place in management information systems in the decision-making process was evaluated with a questionnaire applied in Kars. It has been determined that the main function of accounting information systems, especially in enterprises employing a small number of employees, is perceived as fulfilling tax liabilities according to the results of the study.

Keywords: Management Information System, Accounting Information System, Decision-Making Process.

Jel Classification: M40, M41, M49.

GİRİŞ

Tarihin her döneminde önemini korumuş olan bilgi kavramı günümüz dünyasında hemen hemen her alanda başarının ve etkinliğin anahtarı konumundadır. Özellikle işletmelerin klasik ve dinamik amaçları dikkate alındığında doğru ve zamanında elde edilmiş bilginin işletmeler için ne kadar önemli olduğu daha iyi anlaşılacaktır. Çok uluslu şirketlerin sayısının arttığı, küreselleşmenin çok daha sıradanlaştığı bir ortamda işletmelerin bilgiye erişimi ve elde edilen bilgileri zamanında işlenerek çıktıya dönüştürülmesi işletmeler açısından varoluşsal bir gerekliliktir. Bu süreç içerisinde finansal bilgilerin toplanması, işlenmesi ve kullanılabilir hale getirilmesi işletmelerin yıkıcı rekabet ortamında varlıklarının sürdürebilmesine beklenenden çok daha fazla katkı sağlayacaktır. Söz konusu finansal bilgilerin toplanmasından karar alma süreçleri içerisinde yer almasına kadar görev ve sorumluluk muhasebe bilgi sistemine ait olacaktır. Muhasebe bilgi sistemi işletmelerin ve işletme ile ilişkili grupların gereksinim duyduğu bilgileri sağlamaktadır (Özçelik ve Kılınç, 2019: 74). Üretilen bu bilgiler sadece rakamlardan ibaret olmayıp toplanan ve işlenen bilgilerin/verilerin karar alma süreçlerine katkı sağlayacak şekilde raporlaştırılmış halidir. Muhasebe bilgi sistemi tarafından oluşturulan bu raporlar içeriğinde yer alan veriler, analizler ve bilgiler sayesinde işletme kararlarında önemli bir yere sahip olmaktadır (Koşan, 2011: 119). İşletme yönetimi tarafından oluşturulan ve işletmenin sadece bugününü değil geleceğini de şekillendirecek kararlar, planlar, bütçeler ve stratejik faaliyetler diğer alt sistemlerin yanı sıra muhasebe departmanı tarafından sağlanan bilgilerden fazlasıyla yararlanmaktadır.

Muhasebe bilgi sisteminin iyi işlemesi sadece işletme içi bilgi ihtiyacını karşılamayacak aynı zamanda işletme ile ilgili bilgi ihtiyacı duyan kesimlerin de ihtiyacını karşılayacaktır (Demir ve Tanyıldızı, 2018: 138). İşletmenin bir bütün olarak muhasebe bilgi sistemi gibi alt sistemlerden aldığı bilgiler ve raporlar işletmenin doğru kararlar almasında yadsınamaz bir yere sahiptir. Çünkü alternatifler arasından en uygun olanı seçmek, üretilen bu bilgiler sayesinde olacak ve alınan kararlar da işletmeyi amacına ulaştıracaktır (Tekşen ve Kalkan, 2012: 129).

Muhasebe bilgi sisteminin diğer sistemler ile ürettikleri bilgiler/raporlar işletme yönetiminin alacağı stratejik kararlarda hayati rol oynayabilecektir. Ancak bu rolün gerçekleşebilmesi için işletme yönetiminin alt bileşenlerden gelen söz konusu bu raporları etkin bir şekilde değerlendirmesi gereklidir. Bu bağlamda bu çalışma ile karar alma süreçlerinde muhasebe bilgi sisteminin rolü ve etkinliği Kars il merkezinde faaliyet gösteren işletmeler özelinde araştırmak amaçlanmıştır.

MUHASEBE BİLGİ SİSTEMİ VE KARAR ALMA SÜRECİ

Yakın tarihin en önemli gelişmelerinden birisi kuşkusuz bilgi teknolojilerinde meydana gelen gelişmelerdir. Bu gelişmeler “sayısal çağ” olarak ifade edilen dönemi başlatmış ve bu durum hemen hemen her alanı etkilemiştir. Sayısal çağın etkilediği ve dönüştürdüğü alanlardan biri de muhasebedir. Söz konusu gelişmelerle birlikte muhasebe alanında klasik olarak elle defter tutma sistemi yerini çok hızlı bir şekilde teknolojik araçlara bırakmıştır. Teknolojik araçların muhasebede kullanılması muhasebe bilgi sisteminin hızını ve verimliliğini oldukça artırmıştır.

Muhasebe bilgi sistemi, verilerin kaydedilmesi, sınıflandırılması, saklanması, korunması, yorumlanması ve muhasebe bilgilerinin raporlanması gibi temel muhasebe işlevlerinin, daha iyi finansal kontrol için çeşitli standart ve özelleştirilmiş yazılımlar kullanılarak gerçekleştirildiği bir platformdur (Amin, M. K. vd. 2016: 501).

İşletme yönetim sisteminin merkezinde olan ve işletme iç ve dış bilgi kullanıcılarına bilgi üreten muhasebe bilgi sistemi işletmede yürütülen süreçlerin muhasebe boyutunu temsil etmektedir (Karacan ve Bayram, 2019: 1120-1121). Temel yönetim sistemlerinin en eskilerinden olan (Gökdeniz, 2005: 87) muhasebe bilgi sistemi, işletme faaliyetlerinin yürütülmesi, planlanması ve denetlenmesi için ihtiyaç duyulan bilgileri hazırlayan bir bilgi sistemidir (Öz ve Yavuz, 2015: 231). Hareket işleme, finansal raporlama ve yönetim raporlama sistemi gibi alt sistemlerden oluşan muhasebe bilgi sistemi (Hall, 2008: 6, Aktaran, Demir ve Tanyıldızı, 2018) ürettiği nitelikli bilgiler ile işletme faaliyetlerinin verimliliğinin ve karlılığının artmasını hedefler (Alagöz ve Ortakarpuz, 2018: 14). Bu yönüyle muhasebe bilgi sistemi firma performansını artıracak önemli bir potansiyele sahiptir (Daoud ve Triki, 2013: 1).

İşletme süreçlerinin muhasebe boyutunu yansıtan muhasebe bilgi sistemi işletmenin klasik muhasebe işlevlerinin yanı sıra karar alma süreçlerine yardımcı olacak veri dönüştürme işlevlerini de yerine getirir. Bu kapsamda muhasebe bilgi sisteminin üç önemli işlevi (Ersoy, 2012: 19-20);

- Faaliyetler ve işlemler hakkındaki verileri toplamak ve kaydetmek
- Planlama, uygulama ve kontrol faaliyetleri için karar vermede kullanılmak üzere veriyi işleyerek bilgiye dönüştürmek ve
- Organizasyonun varlıklarını korumak için yeterli kontrolleri sağlamaktır. Bu kontroller, ihtiyaç duyulduğu zaman doğru ve güvenilir verilere sahip olunmasını sağlar.

İşletmelerde karar alma, işletmeyi oluşturan alt bileşenlerin ürettiği/topladığı verilerle desteklenen bir sürecin sonucunda oluşur. Bu bileşenlerden belki de en önemlisi muhasebe bilgi sistemidir. Muhasebe bilgi sistemi, doğrudan sayısal veriler ve bu verilere dayalı analizlerle karar alma sürecini daha etkin hale getirmektedir.

Muhasebe bilgi sisteminin temel amacı da zaten karar alma sürecine katkı sağlamaktır (Akgün ve Kılıç, 2013: 22). Muhasebe bilgi sistemi işletmenin günlük faaliyetlerine yardımcı olmak ve karar vermede işletme üst yönetimine yardımcı olmada bir araçtır (Meiryani and Lusianah, 2018: 209). Karar alma süreci işletme başarısını ve karlılığını doğrudan etkileyecek bir konudur. Söz konusu süreç ne kadar doğru veri ve analizlere dayanırsa o kadar verimli olacaktır. Doğal olarak da bu sürecin en önemli destekçisi muhasebe bilgi sistemi olacaktır. Muhasebe bilgi sistemi hem işletmenin yasal zorunluluktan doğan işlemlerini yerine getirecek hem de karar alma sürecine yön verecektir. Bu sorumluluğunu yerine getirebilmesi için sistemin doğru ve zamanında bilgiye ulaşmasını sağlayacak şekilde yapılandırılması gerekir.

İçerisinde bulunduğumuz teknoloji çağı işletmeleri büyüklükleri ne olursa olsun kurumsal bir yapıya sahip olmaya zorlamaktadır. Bu yapı içerisinde faaliyetlerin sorunsuz bir şekilde desteklenmesinde bilgi teknolojilerinin önemli bir rolü olmaktadır (Kurniawan vd., 2017: 294).

Özellikle stratejik kararlar için bilgi üretmek muhasebe bilgi sistemi üzerinde etkili olmaktadır (Mueedh and Suryawanshi, 2019: 7). Bilgi teknolojilerini etkin bir şekilde kullanan muhasebe bilgi sistemi gerek işletme yönetimine gerekse işletmenin diğer departmanlarına doğru ve hızlı veri akışı sağlayabilecektir. Dolayısıyla sadece doğrudan değil aynı zamanda diğer bileşenlere sağladığı bilgi/veri dolayısıyla, dolaylı olarak da karar alma sürecine önemli katkı sağlayacaktır.

Karar alma sürecinde muhasebe bilgileri, karar öncesi belirsizliği gidererek daha kolay karar alınmasına katkı sağlayacaktır. Muhasebe bilgileri sadece karar almayı kolaylaştırmakla kalmayacak aynı zamanda akılcı kararların uygulanmasına sağladığı katkı ile faaliyet etkinliğini, verimliliğini ve karlılığını artıracaktır (Yavuz, 2014). Karar alma sürecinde muhasebe bilgi sisteminin katkısı büyük işletmelerde daha çok ön plana çıksa da artık küçük ve orta boy işletmelerde de vaz geçilemez bir unsur haline gelmiştir. Sadece sabit sermaye yatırımları, büyük ihale süreçleri gibi makro konularda değil günlük faaliyetlerin yönetilmesinde de muhasebe bilgi sistemi çok önemli rol üstlenmektedir.

LİTERATÜR ÖZETİ

Kaygusuzoğlu ve Uluçol (2011) tarafından yapılan çalışmada, Adıyaman'da faaliyet gösteren imalat işletmelerinin yöneticilerinin karar alma sürecinde muhasebe bilgilerini kullanma durumları incelenmiştir. Çalışma sonucuna göre muhasebe bilgilerinin daha çok rutin kararların alınmasında kullanıldığı tespit edilmiştir.

Koşan 2011 yılında muhasebe bilgi sisteminin konaklama işletmeleri açısından önemi adlı bir çalışma gerçekleştirmiştir. Çalışmada Bodrum'da bulunan bir konaklama işletmesinde tanımlayıcı olay çalışması niteliğinde bir uygulama yapılmıştır. Bu kapsamda mevcut sistem ve bu sistemin işleyişi analiz edilmiştir.

Alagöz, Öge ve Koçyiğit (2013) çalışmalarında muhasebe bilgi sistemi ve karar destek sistemleri ilişkisinin yönetsel karar alma faaliyetlerine etkisini incelemişlerdir. Yıldız A.Ş. bilgi sistemleri uygulama örneğinin yer aldığı çalışmada muhasebe bilgi sisteminin faydalarının görüldüğü tespit edilmiştir.

KOBİ'lerin yönetiminde muhasebe bilgi sisteminin yeri ve öneminin çalışıldığı ve Hatunoğlu, Akpınar ve Çelik (2013) tarafından yürütülen çalışmada, işletmenin her aşamada muhasebe bilgi sisteminden yararlanması gereği ifade edilmiştir.

Akgün ve Kılıç (2013) yapmış oldukları çalışmada muhasebe bilgi sisteminin işletme yönetiminin etkinliği üzerindeki etkisini araştırmışlardır. Ankara ili Şereflikoçhisar ilçesinde faaliyet gösteren tuz işletmeleri üzerine anket kullanarak veri toplamışlardır. Araştırma sonucuna göre muhasebe bilgi sistemi uygulamaları yönetsel kararların etkinliğini pozitif yönde etkilemektedir.

Bayraktaroğlu, Sarıtaş ve Kalkan (2015) yaptıkları çalışmada KOBİ'lerde yöneticilerin muhasebe bilgi sistemini kullanım düzeylerini araştırmışlardır. Burdur ilinde gerçekleştirilen araştırmada 50 adet işletme örneklem olarak seçilerek anket uygulanmıştır. Muhasebe bilgi sisteminin özellikle sınırlı kaynağa sahip olan KOBİ'ler için gerekli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öz ve Yavuz (2015), muhasebe bilgi sisteminin, işletme yönetimi tarafından alınan kararlar üzerindeki etkisinin araştırdıkları çalışmada, işletmenin bazı demografik özellikleri ile alınan kararlarda muhasebe bilgi sisteminin etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Zhai ve Wang 2016 yılında yaptıkları çalışmada muhasebe bilgi kalitesi ve muhasebe bilgisinin yönetim fonksiyonu açısından sermaye yatırım seçimi arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Muhasebe bilgi sisteminin kurumsal yönetimle ilişkisi değerlendirilmiştir.

Kaya (2018), tarafından yapılan çalışmada muhasebe meslek mensuplarının muhasebe bilgi sistemi hakkındaki görüşleri Elazığ ilinde yapılan anketle belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışma sonucuna göre araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının çeşitli demografik özellikleri ile tutumları arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

Güner ve Kurnaz 2019 yılında yapmış oldukları çalışmada muhasebe bilgi sisteminin kurumsal yönetim uygulamalarına etkisini değerlendirmişlerdir. 58 adet çimento fabrikasında yürütülen çalışmada veriler anket yoluyla toplanmıştır. Araştırma sonucuna göre etkin bir muhasebe bilgi sistemi, kurumsal yönetim ilkelerine etki etmektedir.

Al-Hashimy, Jubair ve Jasim (2019) muhasebe bilgi sisteminin kurumsal kaynak planlaması üzerindeki etkisini inceledikleri araştırmada muhasebe ve yönetim bilgi sisteminin kullanımının teknolojik gelişmeler dikkate alındığında işletmeler için oldukça önemli olduğu sonucuna varmışlardır.

Özçelik ve Kılınç (2020) muhasebe bilgi sisteminin KOBİ'lerde farkındalığını araştırmışlardır. Isparta ilinde 250 KOBİ'den anket yoluyla veri toplamışlardır. Çalışmada, muhasebe bilgi sisteminin diğer bilgi sistemleri ile işletmelerin amacına ulaşabilmeleri için gerekli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Muda, Waty, Roesli, ve Nuradi (2020) muhasebe bilgi sisteminin kullanıcı memnuniyeti üzerine etkilerini inceledikleri araştırmada Eviews ve SPSS programlarını kullanarak analiz yapmışlardır. Çalışma sonucuna göre muhasebe bilgi sistemleri kullanıcı memnuniyetini önemli ölçüde etkilemektedir.

ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ

Amacı

Bilgi sisteminin kendisini destekleyen alt bilgi sistemleri ile kesintisiz bir şekilde koordinasyon içerisinde olduğu bir yönetsel yapı günümüz işletme organizasyonları için olmazsa olmaz unsurlardan birisidir. Bu yapı içerisinde yer alan muhasebe bilgi sistemi işletmelerin özellikle karar alma süreçlerine doğrudan etki edecek bilgileri üretmekte ve yönetim bilgi sistemine aktarmaktadır. Üstlendiği bu önemli rol muhasebe bilgi sistemini diğer birçok alt sistemden ayırmaktadır. Bu çalışma ile de muhasebe bilgi sisteminin karar alma sürecindeki rolü, doğrudan işletme yöneticileri, çalışanları ve sahipleri ile yapılan anket çalışması ve literatüre dayalı olarak değerlendirmek amaçlanmıştır.

Yöntemi-Kapsamı-Sınırlılıkları-

Bu araştırma, karar alma sürecinde muhasebe bilgi sisteminin rolünü değerlendirmek üzere yapılmış olup, Kars ilinde faaliyet gösteren esnaf sanatkar işletmelerinde anket kullanılarak veri toplanmıştır. Çalışmada kullanılan anket Yavuz (2014) tarafından geliştirilmiş ve Bartın ilinde uygulanarak güvenilirlik ve geçerliliği test edilmiştir.

Bu çalışma dünya genelinde COVID-19 küresel salgının yaşandığı bir dönemde yapılmıştır. Çalışmanın hedef kitlesini oluşturan esnaf ve sanatkarlar bilgi teknolojilerini (e-mail) etkin olarak kullanmadıkları için anket çalışması sağlık bakanlığının belirlediği kurallara uyularak yüz yüze görüşülerek yapılmıştır. Salgın nedeniyle sadece araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden işletmelere yapılmıştır. İçerisinde bulunulan şartlar ve katılım dikkate alınarak araştırma basit tesadüfi örneklem yönteminde %10 güven aralığında yapılmıştır. Benzer çalışmaların çoğu %5 güven aralığında yapılırken küresel salgın nedeniyle bu çalışma %10 güven aralığında yapılmıştır. %10 güven aralığında gerekli/yeterli olan örneklem büyüklüğü aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1. Örneklem Büyüklükleri

Evren Büyük- lüğü	+- 0.03 örnekleme hatası (d)			+-0.05 örnekleme hatası (d)			+-0.10 örnekleme hatası (d)		
	p=0.5 q=0.5	p=0.8 q= 0.2	p=0.3 q=0.7	p=0.5 q=0.5	p=0.8 q= 0.2	p=0.3 q=0.7	p=0.5 q=0.5	p=0.8 q= 0.2	p=0.3 q=0.7
100	92	87	90	80	71	77	49	38	45
500	341	289	321	217	165	196	81	55	70
750	441	358	409	254	185	226	85	57	73
1000	516	406	473	278	198	244	88	58	75
2500	748	537	660	333	224	286	93	60	78
5000	880	601	760	357	234	303	94	61	79
10000	964	639	823	370	240	313	95	61	80
25000	1023	665	865	378	244	319	96	61	80
50000	1045	674	881	381	245	321	96	61	81
100000	1056	678	888	383	245	322	96	61	81
100000 0	1066	682	896	384	246	323	96	61	81
100 Milyon	1067	683	896	384	245	323	96	61	81

(Demir, vd.: 2018)

Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu 31.08.2020 tarihli verilerine göre Türkiye genelinde 1.953.120 esnaf bulunurken Kars ilinde 5677 esnaf faaliyet yürütmektedir. (<https://www.tesk.org.tr/resimler/sicil/4.pdf>). Bu kapsamda araştırmanın örneklemini 133 adet işletme oluşturmuştur. Bu sayı yukarıdaki tablo dikkate alındığında araştırma sınırlılıkları

çerçevesinde evreni temsil edecek yeterliliktedir. Araştırmanın en önemli sınırlılığı araştırma, çalışmada kullanılan anketlere verilen cevaplar ve örnekleme sınırlı olmasıdır.

Yöntemi

Veri toplamak için anket yönteminin kullanıldığı bu çalışmada, karar alma sürecinde muhasebe bilgi sisteminin rolü, Kars ilinde yapılan bir uygulama ile değerlendirilmeye çalışılmıştır. Anket çalışması ile elde edilen veriler SPSS 20.00 programı ile analiz edilmiştir. Analizde; frekans, standart sapma, ortalama, bağımsız örneklem T-Testi ve One Way Anova (Bonferroni) testleri uygulanmıştır.

Kafkas Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu 21.0.2020 tarih ve 13 sayılı oturumda anket çalışmasının etik bakımından uygun olduğuna karar vermiştir.

BULGULAR

Kars ilinde uygulanan ankete katılan işletmelerin ağırlıklı olarak gıda, tekstil, mobilya, inşaat ve teknoloji işletmeleri olduğu görülmektedir. Gıda işletmelerin anketteki oranı %27,1 ile en yüksek düzeydedir.

Tablo 2. Örnekleme Oluşturan İşletmelerin Sektörlere Göre Dağılımı

Sektörler	İşletme Sayısı	Yüzde
Gıda	36	27,1
Mobilya	21	15,8
Tekstil	18	13,5
Teknoloji	16	12,0
İnşaat	15	11,3
Diğer	27	20,3
Toplam	133	100,0

Çalışma kapsamında anket uygulanan işletmelerin %69,2'si şahıs işletmelerinden oluşmaktadır.

Tablo 3. İşletmelerin Hukuki Yapısı

Hukuki Yapı	İşletme Sayısı	Yüzde
Şahıs İşletmesi	92	69,2
Şahıs Şirketi	21	15,8
Limited Şirket	2	1,5
Anonim Şirket	2	1,5
Diğer	16	12,0
Toplam	133	100,0

Araştırmaya katılan işletme sahiplerinin ve çalışanlarının yarısı lise mezunlarından oluşmaktadır.

Tablo 4. Katılımcıların Eğitim Düzeyi

Eğitim Düzeyi	İşletme Sayısı	Yüzde
Lise	66	49,6
Ön Lisans	42	31,6
Lisans	20	15,0
Y. Lisans	5	3,8
Toplam	133	100,0

Ankete katılanların önemli bir bölümü kendini patron veya yönetici olarak tanımlamıştır.

Tablo 5. Katılımcıların İşletmedeki Konumları

İşletme Sahibi/Çalışan	İşletme Sayısı	Yüzde
Patron/Yönetici	94	70,7
Muhasebe Müdürü	3	2,3
Mali İşler Müdürü	2	1,5
Genel Müdür	2	1,5
Müdür Yardımcısı	2	1,5
Diğer	30	22,6
Toplam	133	100,0

Araştırmaya katılan işletmelerden sadece %10,5'lik kısmı 5 yıl ve daha az sürede faaliyette bulunmaktadır.

Tablo 6. İşletmelerin Faaliyet Süresi

Faaliyet Süresi	İşletme Sayısı	Yüzde
0-5 Yıl	14	10,5
5-10 Yıl	16	12,0
10-15 Yıl	36	27,1
15-20 Yıl	41	30,8
20+ Yıl	26	19,6
Toplam	133	100,0

Katılımcıların önemli bir bölümü (%69,2) sadece vergisel yükümlülükler için muhasebe kayıtlarının tutulduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca katılımcıların %83,5'i muhasebe kayıtlarının işletme dışında bulunan bir muhasebe bürosu tarafından tutulduğunu ifade etmişlerdir.

Çalışmada işletmelerin muhasebe bilgi sistemi ve muhasebe bilgi sisteminden yararlanılmaya ilişkin ifadeleri tablo 7 ve 8'de verilmiştir.

Tablo 7. Muhasebe Bilgi Sistemine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

İfadeler		Hiçbir	Nadiren	Arasıra	Genellikle	Her
		Zaman	Zaman	Zaman	Zaman	Zaman
Muhasebede kayıtlar mevzuata uygun tutulmaktadır.	f	1	2	4	36	90
	%	0,8	1,5	3,0	27,1	67,7
Muhasebe bilgilerine işletme yöneticileri istediğinde ulaşabilmektedir.	f	-	1	3	45	84
	%	-	0,8	2,3	33,8	63,2
Mali tablolar mali analize imkân verecek şekilde hazırlanmaktadır.	f	3	7	25	55	43
	%	2,3	5,3	18,8	41,4	32,3
Stoklarla ilgili raporlar düzenli olarak hazırlanmaktadır.	f	13	36	32	34	18
	%	9,8	27,1	24,1	25,6	13,5
Müşteri ve satıcılarla ilgili raporlar düzenli olarak hazırlanmaktadır.	f	13	45	41	20	14
	%	9,8	33,8	30,8	15,0	10,5
Mal alış ve satışlarıyla ilgili raporlar düzenli olarak hazırlanmaktadır.	f	18	39	36	21	19
	%	13,5	29,3	27,1	15,8	14,3
Kullanılan muhasebe programı işletmenin ihtiyaçlarını karşılamaktadır.	f	1	6	9	55	62
	%	0,8	4,5	6,8	41,4	46,6
Muhasebe personeli muhasebe programını etkin kullanabilmektedir.	f	1	2	15	68	47
	%	0,8	1,5	11,3	51,1	35,3
Muhasebe raporları açık ve anlaşılır olarak düzenlenmektedir.	f	3	8	24	62	36
	%	2,3	6,0	18,0	46,6	27,1
Muhasebe kayıtları ve raporları gerçek durumu göstermektedir.	f	-	6	18	71	38
	%	-	4,5	13,5	53,4	28,6

Muhasebe bilgi sistemine ve muhasebe bilgi sisteminden yararlanmaya ilişkin görüşler değerlendirildiğinde, muhasebede kayıtların mevzuata uygun tutulduğu, istenildiği zaman kayıtlara ulaşıldığı, kullanılan muhasebe programı işletmenin ihtiyaçlarını karşıladığı, muhasebe raporlarının açık ve anlaşılır olarak düzenlendiği, muhasebe kayıtları ve raporların gerçek durumu gösterdiği ifadelerine katılımın yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca muhasebe bilgi sisteminden işletmenin genel yönetim kararlarında ve finansman ihtiyacının belirlenmesi ve ilgili kararların verilmesinde yararlanıldığı ifadelerine de katılımın yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 8. Muhasebe Bilgi Sisteminden Yararlanmaya İlişkin Görüşlerin Dağılımı

İfadeler		Çok Önemsiz	Önemsiz	Farketme z	Önemli	Çok Önemli
Fiyat belirleme kararlarında. (İndirim, kampanya vs.)	f	19	42	34	21	17
	%	14,3	31,6	25,5	15,8	12,8
Pazarlama ve satış stratejileri geliştirmede.	f	19	47	29	17	21
	%	14,3	35,3	21,8	12,8	15,8
Finansman ihtiyacının belirlenmesi ve ilgili kararların verilmesinde.	f	7	20	49	32	25
	%	5,3	15,0	36,8	24,1	18,8
İşletmenin reklam ve tanıtımı ile ilgili kararlarda	f	26	43	29	22	13
	%	19,5	32,3	21,8	16,5	9,8
İstihdam edilecek personelin sayısının belirlenmesinde.	f	23	46	25	25	14
	%	17,3	34,6	18,8	18,8	10,5
Personele ödenecek ücret politikasının belirlenmesinde.	f	20	43	35	20	15
	%	15,0	32,3	26,3	15,0	11,3
İşletmenin yapacağı yatırım kararlarında.	f	13	30	48	25	17
	%	9,8	22,6	36,1	18,8	12,8
Tedarikçilerin tespitinde ve satın alma kararlarında.	f	22	45	26	27	13
	%	16,5	33,8	19,5	20,3	9,8
Araştırma - Geliştirme için ayrılacak bütçenin belirlenmesinde.	f	33	45	19	21	15
	%	24,8	33,8	14,3	15,8	11,3
Makine, teçhizat ve demirbaş yenileme kararlarında.	f	34	38	30	19	12
	%	25,6	28,6	22,6	14,3	9,0
İşletmenin genel yönetim kararlarında.	f	16	31	41	29	16
	%	12,0	23,3	30,8	21,8	12,0

Muhasebe bilgi sistemi ve muhasebe bilgi sisteminden yararlanmaya ilişkin bağıntısal istatistikî sonuçlar tablo 9 ve 10'da verilmiştir. Her bir analize ilişkin tablolar ayrı ayrı verilerek yerine tek bir tabloda gruplandırılarak ve sadece anlamlı sonuçları içerecek şekilde verilmiştir.

Tablo 9. Muhasebe Bilgi Sistemine İlişkin Farklılık Analizler

Değişkenler	Özellikler			
		Eğitim	Hukuki Yapı	Faaliyet Alanı
Muhasebeye kayıtlar mevzuata uygun tutulmaktadır.	Ort.Karesi	,377	,624	,305
	F/t	,773	1,297	,620
	(p)	,511	,275	,685
Muhasebe bilgilerine işletme yöneticileri istediğinde ulaşabilmektedir.	Ort.Karesi	,338	,304	,450
	F/t	1,013	,907	1,366
	(p)	,389	,462	,241
Mali tablolar mali analize imkân verecek şekilde hazırlanmaktadır.	Ort.Karesi	,151	,560	,925
	F/t	,159	,594	,993
	(p)	,923	,667	,425
Stoklarla ilgili raporlar düzenli olarak hazırlanmaktadır.	Ort.Karesi	6,285	7,139	3,819
	F/t	4,642	5,539	2,781
	(p)	,004	,000	,020
Müşteri ve Satıcılarla ilgili raporlar düzenli olarak hazırlanmaktadır.	Ort.Karesi	7,850	7,023	3,610
	F/t	6,961	6,379	3,037
	(p)	,000	,000	,013
Mal alış ve satışlarıyla ilgili raporlar düzenli olarak hazırlanmaktadır.	Ort.Karesi	9,456	7,851	4,481
	F/t	6,864	5,753	3,099
	(p)	,000	,000	,011
Kullanılan muhasebe programı işletmenin ihtiyaçlarını karşılamaktadır.	Ort.Karesi	,173	,884	,897
	F/t	,241	1,263	1,285
	(p)	868	,288	,275
Muhasebe personeli muhasebe programını etkin kullanabilmektedir.	Ort.Karesi	,197	1,459	,143
	F/t	,345	2,727	,247
	(p)	,793	,032	,941
Muhasebe raporları açık ve anlaşılır olarak düzenlenmektedir.	Ort.Karesi	5,055	2,161	,392
	F/t	,357	2,536	,430
	(p)	,000	,043	,827
Muhasebe kayıtları ve raporları gerçek durumu göstermektedir.	Ort.Karesi	1,036	1,161	,112
	F/t	1,750	2,823	,180
	(p)	,160	,028	,970

Tablo 9. Devamı

Değişkenler	Özellikler		Görev	Tecrübe	Cinsiyet
			Alanı		
Muhasebede kayıtlar mevzuata uygun tutulmaktadır.		Ort.Karesi	4,006	,066	
		F/t	11,550	,132	2,658
		(p)	,000	,971	,105
Muhasebe bilgilerine işletme yöneticileri istediğinde ulaşabilmektedir.		Ort.Karesi	,728	,425	
		F/t	2,287	1,284	1,480
		(p)	,050	,280	,226
Mali tablolar mali analize imkân verecek şekilde hazırlanmaktadır.		Ort.Karesi	2,389	2,798	
		F/t	2,737	3,209	,149
		(p)	,022	,015	,700
Stoklarla ilgili raporlar düzenli olarak hazırlanmaktadır.		Ort.Karesi	1,615	7,007	
		F/t	1,106	5,420	,095
		(p)	,361	,000	,758
Müşteri ve Satıcılarla ilgili raporlar düzenli olarak hazırlanmaktadır.		Ort.Karesi	3,543	7,518	
		F/t	2,974	6,926	,125
		(p)	,014	,000	,725
Mal alış ve satışlarıyla ilgili raporlar düzenli olarak hazırlanmaktadır.		Ort.Karesi	4,587	9,577	
		F/t	3,181	7,307	,742
		(p)	,010	,000	,391
Kullanılan muhasebe programı işletmenin ihtiyaçlarını karşılamaktadır.		Ort.Karesi	2,407	1,086	
		F/t	3,768	1,565	,442
		(p)	,003	,188	,507
Muhasebe personeli muhasebe programını etkin kullanabilmektedir.		Ort.Karesi	,743	,168	
		F/t	,1,337	,292	,000
		(p)	,003	,883	,986
Muhasebe raporları açık ve anlaşılır olarak düzenlenmektedir.		Ort.Karesi	1,777	,914	
		F/t	2,073	1,026	,346
		(p)	,073	,396	,558
Muhasebe kayıtları ve raporları gerçek durumu göstermektedir.		Ort.Karesi	,675	1,209	
		F/t	1,125	2,073	4,245
		(p)	,350	,883	,041

Tablo 10. Muhasebe Bilgi Sisteminden Yararlanmaya İlişkin Farklılık Analizler

Değişkenler	Özellikler			
		Eğitim	Hukuki Yapı	Faaliyet Alanı
Fiyat belirleme kararlarında. (İndirim, kampanya vs.)	Ort. Karesi	6,587	5,770	3,350
	F/t	655	4,121	2,293
	(p)	,004	,004	,049
Pazarlama ve Satış Stratejileri geliştirmede.	Ort. Karesi	7,357	4,751	4,208
	F/t	4,821	3,042	2,701
	(p)	,003	,020	,024
Finansman ihtiyacının belirlenmesi ve ilgili kararların verilmesinde.	Ort. Karesi	5,234	2,591	1,611
	F/t	4,593	2,177	1,323
	(p)	,004	,075	,258
İşletmenin reklam ve tanıtımı ile ilgili kararlarda.	Ort. Karesi	11,537	7,960	5,539
	F/t	8,766	5,904	981
	(p)	,000	,000	,002
İstihdam edilecek personelin sayısının belirlenmesinde.	Ort. Karesi	11,323	4,726	3,952
	F/t	8,414	3,207	2,672
	(p)	,000	,015	,025
Personele ödenecek ücret politikasının belirlenmesinde.	Ort. Karesi	14,518	7,600	5,220
	F/t	12,381	5,917	3,929
	(p)	,000	,000	,002
İşletmenin yapacağı yatırım kararlarında.	Ort. Karesi	10,216	5,756	2,192
	F/t	9,133	4,850	1,698
	(p)	,000	,001	,140
Tedarikçilerin tespitinde ve satın alma kararlarında.	Ort. Karesi	9,878	4,513	8,890
	F/t	7,382	3,136	7,155
	(p)	,000	,017	,000
Araştırma - Geliştirme için ayrılacak bütçenin belirlenmesinde.	Ort. Karesi	11,345	6,256	17,657
	F/t	2,764	1,487	4,719
	(p)	0,45	,210	,001
Makine, Teçhizat ve Demirbaş yenileme kararlarında.	Ort. Karesi	13,581	7,241	7,486
	F/t	10,280	5,087	5,473
	(p)	,000	,001	,000
İşletmenin genel yönetim kararlarında.	Ort. Karesi	9,503	5,010	4,403
	F/t	7,688	3,819	3,369
	(p)	,000	,006	,007

Tablo 10. Devamı

Değişkenler	Özellikler		Görev	Tecrübe	Cinsiyet
			Alanı		
Fiyat belirleme kararlarında. (İndirim, kampanya vs.)	Ort. Karesi		2,765	5,827	
	F/t		1,863	4,167	,648
	(p)		,105	,003	,422
Pazarlama ve Satış Stratejileri geliştirmede.	Ort. Karesi		2,905	15,346	
	F/t		1,805	12,469	,000
	(p)		,116	,000	,994
Finansman ihtiyacının belirlenmesi ve ilgili kararların verilmesinde.	Ort. Karesi		1,363	3,273	
	F/t		1,111	2,801	1,328
	(p)		,358	,029	,251
İşletmenin reklam ve tanıtımı ile ilgili kararlarda.	Ort. Karesi		4,825	9,168	
	F/t		3,399	6,996	,506
	(p)		,006	,000	,478
İstihdam edilecek personelin sayısının belirlenmesinde.	Ort. Karesi		5,495	7,629	
	F/t		3,875	5,516	,005
	(p)		,003	,000	,942
Personele ödenecek ücret politikasının belirlenmesinde.	Ort. Karesi		4,570	8,283	
	F/t		3,375	6,558	,110
	(p)		,007	,000	,741
İşletmenin yapacağı yatırım kararlarında.	Ort. Karesi		2,123	9,163	
	F/t		,641	8,482	1,758
	(p)		,154	,000	,187
Tedarikçilerin tespitinde ve satın alma kararlarında.	Ort. Karesi		2,431	9,834	
	F/t		1,624	7,726	,157
	(p)		,158	,000	,693
Araştırma - Geliştirme için ayrılacak bütçenin belirlenmesinde.	Ort. Karesi		7,615	7,809	
	F/t		1,841	1,878	,136
	(p)		,109	,118	,713
Makine, Teçhizat ve Demirbaş yenileme kararlarında.	Ort. Karesi		3,055	11,003	
	F/t		1,981	8,426	2,144
	(p)		,086	,000	,146
İşletmenin genel yönetim kararlarında.	Ort. Karesi		2,416	9,482	
	F/t		1,744	8,089	,017
	(p)		,129	,000	,896

Tablo 9 incelendiğinde, stoklarla ilgili raporlar düzenli olarak hazırlanmaktadır ifadesi ile ankete katılanların eğitim durumları, işletmenin hukuki yapısı ve faaliyet alanı değişkenlerine göre görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Ayrıca müşteri ve satıcılarla ilgili raporlar düzenli olarak hazırlanmaktadır ve mal alış ve satışlarıyla ilgili raporlar düzenli olarak hazırlanmaktadır ifadeleri ile katılımcıların eğitim durumu ve işletmelerin hukuki yapısı değişkenlerine göre görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Muhasebede kayıtlar mevzuata uygun tutulmaktadır ve kullanılan muhasebe programı işletmenin ihtiyaçlarını karşılamaktadır ifadeleri ile çalışmaya katılanların işletmedeki görevi değişkenine göre görüşleri arasında da anlamlı bir farklılık görülmektedir.

Stoklarla ilgili raporlar düzenli olarak hazırlanmaktadır, müşteri ve satıcılarla ilgili raporlar düzenli olarak hazırlanmaktadır ve mal alış ve satışlarıyla ilgili raporlar düzenli olarak hazırlanmaktadır ifadeleri ile araştırmaya katılanların mesleki deneyimleri değişkenine göre görüşleri arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 10 incelendiğinde muhasebe bilgi sisteminden yararlanma noktasında araştırma geliştirme için ayrılacak bütçenin belirlenmesi ifadesi hariç diğer 10 maddede de katılımcıların görüşleri arasında eğitim durumu değişkenine göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir.

Muhasebe bilgi sisteminden, fiyat belirleme, işletmenin reklam ve tanıtımı ile ilgili, personele ödenecek ücret politikasının belirlenmesi, işletmenin yapacağı yatırım, makine, teçhizat ve demirbaş yenileme ve işletmenin genel yönetim kararlarında yararlanmaya ilişkin araştırmaya katılanların görüşleri arasında işletmenin hukuki yapısı değişkenine göre görüşleri arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Ayrıca işletmenin faaliyet alanı değişkenine göre de ankette yer alan ifadelerin büyük bir kısmında araştırmaya katılanların görüşleri arasında anlamlı farklılık olduğu görülmüştür.

Katılımcıların, fiyat belirleme kararları, pazarlama ve satış stratejileri geliştirmeleri, işletmenin reklam ve tanıtımı ile ilgili kararları, istihdam edilecek personelin sayısının belirlenmesi, personele ödenecek ücret politikasının belirlenmesi, işletmenin yapacağı yatırım kararları, makine, teçhizat ve demirbaş yenileme kararları ve işletmenin genel yönetim kararları ile ilgili olarak muhasebe bilgi sisteminden yararlanmaya ilişkin görüşleri arasında mesleki deneyimlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir.

İşletmenin reklam ve tanıtımı ile ilgili kararları, istihdam edilecek personelin sayısının belirlenmesi ve personele ödenecek ücret politikasının belirlenmesi ile ilgili olarak muhasebe bilgi sisteminden yararlanmaya ilişkin katılımcıların görüşleri arasında işletmede yapılan görev durumuna göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir.

SONUÇ

Teknolojik gelişmelerin hayatın bütün alanlarını etkilediği ve “sayısal” veya “bilgi” çağı olarak adlandırılan günümüzde, işletmelerin bu çağın gerektirdiği değişim ve dönüşümlere hızlı bir şekilde ayak uydurması gerekmektedir. Yaşanan bu olağanüstü hızlı değişim işletmeleri çok daha hızlı ve doğru karar almaya zorlamaktadır. Doğru ve hızlı karar almanın yolu da işletmenin etkili bir yönetim bilgi sistemine sahip olmasını gerektirir. Bu yönetim bilgi sisteminin en önemli bileşenlerinden birisi de muhasebe bilgi sistemidir. Muhasebe bilgi sistemi topladığı, işlediği ve raporlaştırdığı verileri işletme yönetimine sunarak karar alma süreçlerinde etkin bir rol oynar. Bu bağlamda bu çalışma ile de karar alma süreçlerinde muhasebe bilgi sisteminin rolü anket verilerinden de yararlanarak değerlendirilmiştir. Araştırma her ne kadar sınırlı bir alanda yapılmış olsa da süreç hakkında çıkarımlar yapmaya katkı sağlayacak düzeydedir.

Araştırma sonuçlarına göre işletme sahipleri/yöneticileri veya çalışanlarının büyük bir bölümü muhasebe kayıtlarının mevzuata uygun tutulduğunu ifade etmişlerdir. Zaten çoğunlukla araştırmanın katılımcılarının küçük işletmeler olduğu ve muhasebe kayıtlarının vergisel yükümlülükler için tutulduğunu ifade eden bir örneklem grubu için bu sonuç son derece normaldir. Ancak işletmenin büyüklüğü ne olursa olsun muhasebe bilgi sisteminin mutlaka karar alma sürecine katılmasının, işletmeye rekabet avantajı sağlayacağı göz ardı edilmemelidir.

Yine araştırma sonuçlarına göre muhasebe sisteminin ürettiği veriler -stoklar, müşteriler, satıcılar, mal alış satışları gibi- katılımcılar tarafından olumlu olarak değerlendirilmektedir. Bu durum her ne kadar muhasebeyi sadece vergisel yükümlülükler için gerekli görmekle çelişmesine rağmen zaman zaman örnekleme dahil olan işletmelerin muhasebe bilgi sisteminin ürettiği verileri kullandığı gerçeğini göstermektedir. Araştırmanın muhasebe bilgi sistemine ilişkin katılımcı görüşlerinin (Tablo 7) büyük bir bölümü, muhasebe verilerini doğru ve anlaşılır olarak değerlendirdikleri görülmektedir.

Ancak muhasebe bilgi sisteminin ürettiği verileri büyük oranda olumlu olarak değerlendiren katılımcıların bu verileri/raporları karar alma sürecinde etkin bir şekilde kullanmadıkları (Tablo 8) görülmektedir. Bu durum örneklemin yapısıyla açıklanabilir. Araştırmaya katılan işletmelerin küçük işletmeler olması, söz konusu işletmelerin özellikle finansal durumunun karmaşık olmaktan uzak olması ve muhasebe departmanının ürettiği veriler olmadan da takip edilebilmesi bu durumu açıklayacak unsurlar olarak değerlendirilmektedir.

Araştırmanın bağıntısal istatistikî sonuçları içerisinde en dikkat çekici olanı ise muhasebe bilgi sisteminden yararlanmaya ilişkin olan bölümde yer alan eğitim değişkeniyle ilgilidir. Katılımcılara yöneltilen ifadelerle verilen cevaplar incelendiğinde, eğitim durumuna göre katılımcıların görüşleri arasında “araştırma geliştirme için ayrılacak bütçenin belirlenmesi” ifadesi hariç diğer bütün maddelerde anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Farklılığa ilişkin anova ve post hoc testleri incelendiğinde farklılıkların gruplar arasında ve genel olarak bütün öğretim kademelerinde olduğu görülmektedir. Örneğin finansman ihtiyacının belirlenmesi ve ilgili kararların verilmesi ifadesinde puan ortalaması olarak yüksek lisans yapanların ortalaması 4,4000 iken ön lisans mezunlarının ortalaması 2,9524 olarak tespit edilmiştir. Yine işletmelerin hukuki yapısı ve araştırmaya katılanların mesleki deneyimlerine göre de birçok ifadede görüşleri arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir.

Günümüz iş dünyası, dinamik yapıya sahip işletmeler için çok hızlı gelişme ve büyüme potansiyeli sağlamaktadır. Yakın zamana kadar hayal bile edilemeyecek gelişmeler sayesinde artık dünyanın her köşesine internet sayesinde ulaşmak mümkün olmaktadır. Bu durumun özellikle bu çalışmanın örneklemini oluşturan küçük işletmeler için de geçerli olması işletmeleri önemli fırsatlarla karşı karşıya getirmektedir. Bu fırsatları değerlendirilebilmesi için bütün alt sistemleriyle birlikte, işletmenin etkin bir yönetim bilgi sistemine sahip olması gerekir.

Muhasebe bilgi sisteminin karar alma sürecindeki rolünün değerlendirildiği bu çalışma küresel salgın nedeniyle kısıtlı bir işletme grubu ile yapılmıştır. Örneklem grubunun genişletilerek yapılacak bir çalışmanın sonuçları literatüre çok daha fazla katkı sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

- Akgün, A., İ. ve Kılıç, A. (2013). Muhasebe Bilgi Sisteminin İşletme Yönetiminin Etkinliği Üzerindeki Etkisi, *Yönetim ve Ekonomi*, 20(2), 21-36.
- Alagöz, A., vd. (2013). Muhasebe Bilgi Sistemi ve Karar Destek Sistemleri İlişkisinin Yönetimsel Karar Alma Faaliyetlerine Etkisi, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (30), 27-40.
- Al-Hashimy, H.,N., H. vd. (2019). The Effect of Accounting Information Systems (AIS) on Enterprise Resource Planning (ERP), *Journal of Southwest Jiaotong University*, 44(5).
- Alagöz, A. ve Ortakarpuz, M. (2018). Muhasebe Bilgi Sisteminde Kurumsal Bilgelik Anlayışı, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (77).
- Amin, M. K., vd. (2016, Aralık). Factors affecting employees' behavioral intention to adopt accounting information system (AIS) in Bangladesh. In *2016 19th International Conference on Computer and Information Technology (ICCIT)* (pp. 501-505). IEEE. <https://doi.org/10.1109/ICCITECHN.2016.7860249>.
- Bayraktaroğlu, H., vd. (2015). KOBİ'lerde Yöneticilerin Muhasebe Bilgi Sistemini Kullanım Düzeylerinin Araştırılması: Burdur İlinde Bir Uygulama, *Finans Politik & Ekonomik Yorumlar*, 52 (606), 9-21.
- Daoud, H. ve Mohamed T. (2013). Accounting Information Systems in an ERP Environment and Tunisian Firm Performance", *The International Journal of Dijital Accounting Research*, 13, 1-35.
- Demir, Ö. ve Tanyıldızı, İ. (2018), Üretici Kobilere Muhasebe Bilgi Sisteminin Farkındalığı: Elazığ İlinde Yapılan Bir Uygulama, *Fırat Üniversitesi Harput Araştırmaları Dergisi*, 5 (2).
- Demir, Ö., vd. (2018). Elazığ İlindeki KOBİ'lerin Maliyet ve Yönetim Muhasebesi Sistemlerinin Chaid Analizi ile İncelenmesi, *Munzur Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7 (13), 77-103.
- Ersoy, M. (2012). Finansal Bilgilerin Yönetimi Sürecinde Muhasebe Bilgi Sistemi, *Finansal Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, 3 (6).
- Gökdeniz, Ü. (2005), İşletmelerde Muhasebe Bilgi Sistemine Yaklaşım, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (27).
- Güner, M. ve Kurnaz, E. (2019). Muhasebe Bilgi Sisteminin Kurumsal Yönetim Uygulamalarına Etkisi, *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 17 (1), 297-313.
- Hall, J. A. (2008), *Accounting Information Systems*, South-Western Cengage Learning, 6. Baskı. Mason, Ohio, ABD.
- Hatunoğlu, Z., vd. (2013). KOBİ'lerin Yönetiminde Muhasebe Bilgi Sisteminin Önemi: Gaziantep ve Kahramanmaraş Örneği, *Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi*, 6 (2).
- Karacan, S. ve Bayram, G. (2019). Kurumsal Kaynak Planlaması Sistemleri ve Muhasebe Bilgi Sistemi, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12 (65).

- Kaya, G., A. (2018). Muhasebe Meslek Mensuplarının Muhasebe Bilgi Sistemi Hakkındaki Görüşleri: Elazığ'da Bir Araştırma, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 28 (1).
- Kaygusuzoğlu, M. ve Uluyol, O. (2011). İşletme Yöneticilerinin Muhasebe Bilgilerini Kullanım Düzeyinin Araştırılması ve Adıyaman Uygulaması, *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 9 (2).
- Koşan, L. (2011), Muhasebe Bilgi Sisteminin Konaklama İşletmeleri Açısından Önemi: Bir Olay Çalışması, *Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8 (2).
- Kurniawan, Y., vd. (2017, Kasım). Accounting information systems implementation:(A case study approach). In *2017 International Conference on Information Management and Technology (ICIMTech)* (pp. 294-299). IEEE.
- Meiryani ve Lusianah, (2018). The Influence of Business Process on Accounting Information System Quality, *Pertanika Journal of Social Sciences and Humanities*. 26, 209-219.
- Muda, I., vd. (2020). The Impact of Accounting Information System on User Satisfaction: Empirical Studies on Local Government Bank. *Journal of Information Technology Management*, 12(1), 94-111. doi: 10.22059/jitm.2019.284519.2375.
- Mueedh, D., M. ve Suryawanshi, B., R. (2019). Service Quality of Accounting Information Systems: A Detailed Empirical Study on Banking Sector in Sana'a City in Yemen and Nanded City in India, *International Journal of Management and Information Technology*, 4 (1).
- Öz, Y. ve Yavuz, H. (2015). İşletme Yönetiminin Aldığı Kararlarda Muhasebe Bilgi Sisteminin Etkisi ve Önemi: Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerde Bir Araştırma, *C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 16 (1).
- Özçelik, Ü., H. ve Kılınc, Z. (2019). Muhasebe Bilgi Sisteminin Kobilerde Farkındalığı Üzerine Bir Araştırma: Isparta İli Örneği, *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 11 (26), 73-88.
- Tekşen, Ö. ve Kalkan, Y. (2012). Yönetim Kararlarında Muhasebe Bilgi Sisteminin Etkisi: Batı Akdeniz Bölgesi'nde Faaliyette Bulunan Mermer İşletmeleri Üzerine Bir Araştırma, *Muhasebe Öğretim Üyeleri Bilim ve Dayanışma Vakfı*, 14 (1).
- Yavuz, H. (2014). *Muhasebe Bilgi Sisteminin İşletme Yönetim Kararları Üzerinde Etkileri: Bartın İlindeki Kobi'ler Üzerine Bir Araştırma*. Bartın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bartın.
- Zhai, J. ve Wang, Y. (2016), Accounting Information Quality, Governance Efficiency And Capital Investment Choice, *China Journal of Accounting Research*, 9 (4), 251-266.